

POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Jacek Widło (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M. K.

na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie o sygn. akt II AKa (...)

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 stycznia 2020 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 16 września 2019 r. M. K. (dalej: Skarżący lub Strona), wniósł skargę na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w (...) w przedmiocie przekazania kasacji Sądowi Najwyższemu.

W uzasadnieniu skargi Skarżący podniósł, że w czerwcu 2019 r. otrzymał on informację, że kasacja zostanie przyjęta i przekazana do Sądu Najwyższego, jednakże do dnia sporządzenia skargi na przewlekłość (16 września 2019 r.) nie wpłynęła ona do Sądu Najwyższego, co stanowi „przewlekłość w jej przekazaniu”.

Pismem z 18 grudnia 2019 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w (...), reprezentujący Skarb Państwa – Sąd Apelacyjny w (...), złożył odpowiedź na skargę, zgłaszając swój udział w postępowaniu. Wniósł on o pozostawienie

skargi Strony bez rozpoznania. W uzasadnieniu odpowiedzi na skargę przywołano stan faktyczny sprawy.

5 marca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) wydał wyrok w sprawie M. K. (II AKa (...)) na skutek apelacji obrońcy Skarżącego od orzeczenia sądu I instancji. 13 maja 2019 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynęła kasacja Strony, reprezentowanej przez obrońcę. W toku postępowania międzyinstancyjnego do Sądu Apelacyjnego wpłynęła odpowiedź na kasację (pismo Prokuratury Rejonowej w Ł. z 19 czerwca 2019 r.). 12 września 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) przekazał akta sprawy wraz z kasacją Sądowi Najwyższemu, który postanowieniem z 2 października 2019 r., II KK 322/19, oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) podniósł, że „w sytuacji, gdy skarga kasacyjna została przyjęta do rozpoznania zarządzeniem z dnia 14 maja 2019 r., a przekazana przez Sąd Apelacyjny w (...) do rozpoznania Sądowi Najwyższemu 12 września 2019 r. trudno uznać, iż postępowanie okołokasacyjne dotknięte było przewlekłością postępowania, skoro w tym czasie należało wykonać szereg czynności, w tym przede wszystkim doręczyć odpis kasacji stronie przeciwnej i uzyskać odpowiedź na kasację od prokuratora oraz zawiadomić strony o przyjęciu kasacji, a także uzyskać akta z sądu *meritii*, zwłaszcza iż niniejsze postępowanie nie przekroczyło okresu 4-miesięcy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie jest uzasadniona i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: u.s.p.p.), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne

dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Równocześnie, stosownie do art. 2 ust. 2 u.s.p.p., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygania sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu zwraca się uwagę w literaturze (S. Pikulski, J. Szczechowicz, *Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego* [w:] *Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza*, Toruń 2004, s. 353 i n.).

Zasadniczo przedmiotem skargi na przewlekłość postępowania może być także bezczynność sądu w zakresie prowadzenia tzw. postępowania międzyinstancyjnego, polegającego w niniejszej sprawie na przekazaniu akt sprawy wraz z kasacją do Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 września 2005 r., KSP 9/05). Nie ma racji Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) jakoby zakończenie postępowania w niniejszej sprawie prawomocnym

postanowieniem Sądu Najwyższego z 2 października 2019 r. uniemożliwiało kontrolę prowadzenia postępowania w rozsądnym terminie. Skarga na przewlekłość nie może być wniesiona po zakończeniu postępowania, w którym przewlekłość miała wystąpić (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 lutego 2019 r., II S 28/19). W niniejszej sprawie wniesiono skargę na przewlekłość (16 września 2019 r.) w momencie, w którym postępowanie trwało, co daje możliwość jej merytorycznego rozpoznania.

Powyższe nie zmienia jednak zasadniczego wniosku o bezzasadności skargi, do jakiego skłania analiza akt sprawy. Kasacja obrońcy Skarżącego wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w (...) 13 maja 2019 r. Trzy miesiące później (12 września 2019 r.) przekazano akta sprawy do Sądu Najwyższego, który postanowieniem z 2 października 2019 r. ostatecznie zakończył postępowanie w sprawie. Oznacza to, że rozstrzygnięcie zapadło w niespełna cztery miesiące po złożeniu dość obszernego środka zaskarżenia. W tym czasie Sąd Apelacyjny musiał m.in. oczekiwać miesiąc na odpowiedź prokuratora na kasację. Nie może być zatem mowy o przewlekłości całej procedury.

Powyższy wniosek wzmacnia także jedna, istotna okoliczność. Zgodnie z art. 2 ust. 2 u.s.p.p., ustalając czy w sprawie doszło do przewlekłości sąd bada m.in. zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Jak wskazuje się w literaturze, zachowanie się strony, która wniosła skargę na przewlekłość postępowania, jakie może mieć wpływ na stwierdzenie przewlekłości, to w szczególności wykorzystywanie przysługujących uprawnień, zmierzające w sposób oczywisty do przedłużania procedury. Stwierdzenie takiego zachowania może prowadzić do odmowy stwierdzenia przewlekłości w rozumieniu ustawy. Oznacza to tym samym, że ustawa wyłącza odpowiedzialność sądu za tzw. przewlekłość zawinioną przez stronę. Jest to zgodne z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu (P. Górecki, S. Stachowiak, P. Wiliński, *Skarga na przewlekłość postępowania przygotowawczego i sądowego. Komentarz, SIP LEX 2010, teza 32 komentarza do art. 2*). Analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że w toku postępowania skarżący M. K. wyraźnie nadużywał prawa do sądu, formułując liczne wnioski, skargi i odezwy, często już na pierwszy rzut oka pozbawione wszelkich podstaw. Już po wniesieniu kasacji przez swego

obrońcę, Skarżący przesłał do Sądu Apelacyjnego w (...) kilkanaście tego typu pism (stanowisk, oświadczeń, zapytań, itd.). Taka działalność Strony znacząco wpływa na sprawność postępowania i powoduje konieczność dokonywania dodatkowych czynności mających wpływ na czas procedowania sprawy i czas przekazania akt wraz ze środkiem zaskarżenia.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.